

Onderlinge

Jaarrekening

2019

Onderlinge
Verzekeringmaatschappij
"SOM" U.A.

1 INHOUDSOPGAVE

1	Inhoudsopgave.....	2
2	Verslag van de directie.....	3
3	Verslag van de Raad van Commissarissen	12
4	Jaarrekening.....	14
	- Balans per 31 december 2019	14
	- Winst en verliesrekening over 2019	16
	- Kasstroomoverzicht	17
	- Grondslagen voor de financiële verslaggeving	18
	- Toelichting op de balans per 31 december 2019.....	21
	- Toelichting op de winst en verliesrekening over boekjaar 2019	28
5	Overige gegevens.....	34
6	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	35
7	Personalia	40
	Bijlage 1 - Toelichting technisch resultaat naar branche.....	42

2 VERSLAG VAN DE DIRECTIE

2.1 ALGEMEEN

Dit is het verslag van het 22ste boekjaar van de maatschappij.

De maatschappij is een onderlinge verzekeringsmaatschappij op aandelenbasis, die is opgericht op 12 december 1997 en haar activiteiten heeft aangevangen op 1 januari 1998.

De maatschappij heeft per 1 januari 2019 25 leden-aandeelhouders.

Het doel van de maatschappij is het met haar leden op onderlinge grondslag sluiten van schadeverzekeringen en sommenverzekeringen. Het sluiten van deze schadeverzekeringen en sommenverzekeringen mag uitsluitend plaatsvinden via bemiddeling van de leden-aandeelhouders.

2.2 ORGANISATIE

De directie is verantwoordelijk voor de volgende organisaties: S.O.M. Samenwerkende Onderlinge Verzekeringsmaatschappijen Coöperatie U.A. (ODC), Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A., Stichting SOM Verhaalsbijstand, Stichting Onderlinge Brand-Herverzekering (SOBH) en Stichting OASE.

De organisatiestructuur is in 2019 ongewijzigd en bestaat uit een directie en een Raad van Commissarissen. Als directie zijn wij tevreden over de constructieve wijze van samenwerking met de Raad van Commissarissen. Ook de samenwerking binnen het managementteam verloopt op constructieve wijze.

Deze jaarrekening over het boekjaar 2019 is opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de directie, wordt goedgekeurd door de Raad van Commissarissen en dient vastgesteld te worden door de Algemene Ledenvergadering van Aandeelhouders van de maatschappij.

Strategie en beleid

In het afgelopen jaar heeft de directie zich actief bezig gehouden met meerdere beleidszaken. De maatschappij beschikt over een strategisch plan 2018-2023, dat ieder jaar wordt geëvalueerd en zo nodig wordt bijgesteld. De strategie kenmerkt zich enerzijds in investeringen om een gezonde groei en resultaat te bewerkstelligen en anderzijds in investeringen in digitalisering en samenwerkingsvormen om kosten te besparen. Uiteraard volgen we allerlei technologische ontwikkelingen op de voet en zullen daar waar nodig op inspelen. Een aantal activiteiten over het afgelopen jaar lichten we graag nader toe.

- Toekomst onderling verzekeringsbedrijf

Ook dit jaar heeft de toekomst van het onderlinge verzekeringsbedrijf weer de nodige aandacht gekregen. De SOM neemt actief deel aan de door het POV (Platform Onderlinge Verzekeraars) opgerichte taskforce synergie en een taskforce promotie. Taskforce synergie is erop gericht om de samenwerking tussen onderlingen te verbreden en te versterken. Taskforce promotie is erop gericht om het begrip 'onderlingen' in brede zin beter op de kaart te zetten.

SOM heeft bijgedragen aan de verdere realisatie van het Onderling Diensten Centrum (ODC). In 2019 zijn wederom stappen gezet om het bestaande ICT platform verder te professionaliseren om zodoende een goede basis te creëren voor toevoeging van nieuwe klantgerichte functionaliteiten. Ook de komende jaren is het een doel dit verder te faciliteren en te investeren in verdere professionalisering van onderlingen op het gebied van IT en marketing. Dit zal groei bewerkstelligen in ons coöperatieve samenwerkingsverband. Wij zien het ODC hierbij als een belangrijke partner.

Binnen het ODC krijgt de samenwerking tussen onderlingen ook op andere gebieden steeds meer vorm. De eerste resultaten zijn inmiddels bereikt. Voor 2020 heeft SOM samen met een vijftal onderlingen actuariële diensten voor een periode van 3 jaar ingekocht, waarbij een behoorlijke kostenreductie is bereikt. Er is een proces opgetuigd om op meer vlakken diensten bij derden gezamenlijk in te kopen.

Een ander samenwerkingsvoordeel binnen het ODC betreft de deelname aan de dienst "Beleidsdocumentatie". In 2019 zijn de eerste templates en modellen voor op diverse beleidsterreinen van een onderlinge verzekeraar beschikbaar gekomen. Deze documenten worden in samenwerking tussen medewerkers van deelnemende onderlingen ontwikkeld. Er zijn op dit moment 11 onderlingen geabonneerd op deze dienst.

- *Verzekeringstechniek*

In 2019 is de fietsverzekering geïntroduceerd. Hiermee is ons productenaanbod voor de particuliere markt weer completer geworden.

Eerder heeft SOM een milieuschadeverzekering voor agrarische bedrijven ontwikkeld. Hiermee werd een verzekeringsoplossing geboden, die door andere verzekeringsmaatschappijen was weggenomen. Op verzoek van de aangesloten onderlingen is de milieuschadeverzekering nu ook voor de particuliere en klein-zakelijke doelgroep beschikbaar. Ten aanzien van milieuschadeverzekering gelden er strenge acceptatievoorwaarden en is de dekking voor asbestschade beperkt of soms helemaal niet mogelijk.

- *Automatisering*

In 2019 heeft de SOM haar IT verzekeringsadministratie verplaatst naar de nieuwste Oracle Cloud omgeving. Het beheer van de IT infrastructuur is volledig uitbesteed aan een professionele dienstverlener. Ook ondersteunen zij bij het functioneel beheer en uitbreiding van de applicatie. Hiervoor is een team van specialisten beschikbaar die onze eigen IT afdeling (op locatie) ondersteunt.

- *Groei van de organisatie*

De maatschappij maakt een behoorlijke groei door. Het aantal polissen is in 2019 toegenomen met 7,0% en het premie-inkomen is met 5,2% gestegen.

- *Wetgeving*

De Solvency II regels zijn voor de organisatie inmiddels de realiteit van alledag. Het is duidelijk dat Solvency II heeft gezorgd voor een structurele kostenverhoging voor SOM en voor verzekeringsmaatschappijen van gelijke omvang. SOM is en blijft voorstander om met vergaande samenwerking kostenreductie en proportionaliteit te realiseren.

De organisatie heeft in het afgelopen jaar nagenoeg alle nog openstaande punten rondom de privacy regels (AVG) opgelost.

Op 1 januari 2019 is de Wet herstel en afwikkeling van verzekeraars van kracht geworden. Deze wet legt verzekeraars de verplichting op om over een Voorbereidend Crisisplan (VCP) te beschikken, dat is goedgekeurd door De Nederlandsche Bank (DNB). Het doel is het bestuurlijke kader van verzekeraars en de toezichthouders beter voor te bereiden op een daadwerkelijke crisis en deze crisis effectief te bestrijden. Het vraagt aandacht voor het ontwikkelen en doordenken van herstelplanning.

Het VCP moet in samenhang gezien worden met het kapitaalbeleid, de solvabiliteitsplanning en de Own Risk and Solvency Assessment (ORSA). Het resultaat van dit VCP zijn doordachte maatregelen voor als de gezonde financiële positie van een verzekeraar ernstig verslechtert. Artikel 26.7 van het Besluit prudentiële regels Wft (Bpr) vereist dat de bedrijfsvoering waarborgt dat deze maatregelen

zonder wezenlijke belemmeringen kunnen worden uitgevoerd. Dit betekent dat er intern geen belemmeringen zijn, bijvoorbeeld vanuit de statuten, om de beschreven maatregelen op moment van crisis ook echt uit te voeren.

Een aantal verzekeraars waaronder SOM heeft in 2019 de verplichting gekregen om een VCP in te dienen. SOM heeft de nodige tijd en energie gestoken in het vervaardigen van dit plan. Het VCP is ingediend bij DNB, die in 2020 de maatschappij een reactie zal geven. De verwachting is dat, na verwerking van eventuele aanbevelingen, de maatschappij in 2020 zal gaan beschikken over een goedgekeurd VCP.

- *Benoeming accountant*

In 2017 is Mazars Accountants N.V. voor een periode van 3 jaar (met een optie voor een 4de jaar) als accountant benoemd. Het betreft de boekjaren 2017 tot en met 2019 (en een optie voor 2020).

- *Herverzekeringsbeleid*

Het afgelopen jaar is het herverzekeringsbeleid geëvalueerd en met een beperkt aantal wijzigingen opnieuw vastgesteld. In 2019 is het eigen behoud van de maatschappij binnen een aantal herverzekeringscontracten beperkt groter. Deze aanpassingen hebben over het voorbije jaar goed uitpakkt. Wel heeft de aanpassing invloed gehad op het solvabiliteitscijfer; deze is toegenomen. Komende jaren worden de aanpassingen geëvalueerd met als blijvend doel te komen tot een goede balans tussen risico, kapitaal en rendement.

De directie heeft deelgenomen aan diverse overlegstructuren met onder andere De Nederlandsche Bank (DNB), het Verbond van Verzekeraars (VvV) inclusief het Platform Onderlinge Verzekeraars (POV) en diverse andere organisaties.

In 2019 is het platformoverleg op regelmatige basis bij elkaar geweest. Acht onderlingen hebben hier aan deelgenomen. Onderwerpen op zowel strategisch als operationeel niveau zijn hier aan de orde geweest.

Medewerkers van SOM worden nadrukkelijk gestimuleerd zich actief bezig te houden met opleidingen en cursussen op hun vakgebied. Hierdoor stijgt het deskundigheidsniveau van de medewerkers en daarmee de gehele organisatie. Voor Wft-diploma's gelden wettelijke vereisten om aan permanente educatie (PE) te voldoen. In 2019 is de nieuwe PE-toetsingscyclus met als einddatum 1 april 2022 van start gegaan. De eerste medewerkers hebben de PE-examens met goed gevolg afgerond.

De maatschappij kent zowel voor medewerkers als voor directie geen variabele beloningen.

2.3 HERVERZEKERING

Ter bescherming van het eigen vermogen en ter afdekking van verzekerde risico's heeft de maatschappij een aantal op elkaar aansluitende herverzekeringscontracten gesloten. De premie voor de Excess of Loss contracten was in 2019 ongeveer gelijk aan voorgaand jaar bij een gelijk blijvend eigen behoud. Het Quota Share contract was voor een groot deel een doorlopend contract voor 2 jaar (2019-2020). De verlenging van de overige herverzekeringscontracten naar 2020 toe geeft beperkte wijzigingen. Het herverzekeringscontract voor de standaard brandrisico's, lopend bij de SOBH, is onder licht verbeterde condities verlengd. Over 2019 was er hier sprake van een beperkt hoger eigen behoud. Het herverzekeringscontract voor de branche brand special is eveneens onder nagenoeg gelijke condities verlengd. Ditzelfde geldt ook voor de herverzekeringscontracten met de ARAG. De combinatie van alle genoemde herverzekeringscontracten geeft een goede invulling van ons herverzekeringsbeleid en daarmee een goede risicoafdekking op onze totale portefeuille.

2.4 RESULTAAT

Het boekjaar 2019 is afgesloten met een positief nettoresultaat van € 1.791.325 na belasting. Dit resultaat is ongeveer 160% hoger dan in 2018 en behoort tot de beste resultaten uit de historie van de SOM. Het resultaat wordt met name veroorzaakt door het toegenomen premie-inkomen, een hoger beleggingsrendement en een voor de maatschappij gunstige ontwikkeling in de schadevoorziening.

De opbrengsten uit beleggingen zijn positief. Dit levert een winst op van ruim € 368.000 (2018: € -71.000).

De bruto premie is met 5% gestegen van bijna € 23 miljoen naar ruim € 24 miljoen euro. De bedrijfslasten voor het boekjaar, gerelateerd aan het bruto premie-inkomen, bedragen 9,4% (2018: 8,9%). De lasten zijn ten opzichte van vorig boekjaar gestegen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door stijging van de automatiseringskosten. In de overige bedrijfskosten zit evenals voorgaande jaren de inhuur van externe partijen ter begeleiding van Solvency II (actuarieel, compliance, risicomanagement en interne audit) en ICT. Ter beheersing van een betrouwbare en veilige ICT omgeving is geïnvesteerd in het samenwerkingsverband binnen het ODC.

Het bedrag aan schade eigen rekening is in het boekjaar afgenomen ten opzichte van het vorige boekjaar. Deze afname wordt voornamelijk veroorzaakt doordat we een beperktere dotatie als gevolg van de waardering van de schadevoorziening (inclusief risicomarge) conform de SII wet- en regelgeving behoeften toe te voegen. Het aantal schademeldingen is in het afgelopen jaar uitgekomen op ruim 7.100.

In 2019 werden we tot op heden geconfronteerd met elf schaden die groter zijn dan € 50.000. Dit betreft één brandschade (totaal gereserveerd voor € 80.000) en tien letselschaden (totaal gereserveerd op € 1.100.000).

Het aantal medewerkers bedroeg in het boekjaar gemiddeld 16 FTE (2018: 17 FTE).

2.5 SOLVABILITEIT

De SOM voldoet ruimschoots aan de geldende solvabiliteitseisen. De absolute minimumkapitaalvereiste (AMKV) voor de maatschappij bedraagt € 3.700.000. Aan de hand van de standaard formule berekende, solvabiliteitskapitaalvereiste (SKV) komt boven de AMKV uit. De berekening toont per 31 december 2019 een SKV van € 4.124.000 (2018: € 4.025.000). De hierbij behorende solvabiliteitsratio SKV bedraagt 295% (2018: 300%).

De hogere uitkomst van de SKV heeft te maken met aanpassingen die zijn doorgevoerd in de herverzekeringcontracten, waardoor de maatschappij een hoger eigen behoud kent.

De maatschappij hanteert een hogere minimumeis dan de wettelijke gestelde solvabiliteitseis. De vastgestelde interne normsolvabiliteit van de maatschappij betreft op dit moment 150% van de AMKV of SKV (de hoogste uitkomst is geldend). Naast deze risicobereidheid kent de maatschappij de doelstelling om een doelvermogen te creëren van 200% van de AMKV of SKV (de hoogste uitkomst is geldend). Als het vermogen hoger is dan 200% dan wordt dit gebruikt als vrije beleidsruimte voor bijvoorbeeld premierestitutie, winstdeling, acquisitie, beleggingen en het accepteren van risico (bijvoorbeeld minder herverzekering).

2.6 VOORUITZICHTEN

Met het strategische plan wordt het komend jaar ingezet op de reeds eerder genoemde fronten. Voor 2020 staat de introductie van één nieuw verzekeringsproduct gepland. Daarnaast staan er aanpassingen van bestaande producten op de planning. Ook hopen wij dat de investeringen in de samenwerking binnen ODC kunnen bijdragen aan groei. We verwachten dat de in 2018 en 2019 geïntroduceerde nieuwe producten in 2020 voor een wezenlijke premiegroei zullen zorgen. Met de samenwerking tussen meerdere onderlingen

binnen het ODC hopen we meer professionaliteit te bewerkstellingen en op termijn mogelijk ook een kostenreductie.

We verwachten ook voor 2020 veel aanvragen die agrarisch gericht zijn. Door middel van een strikt acceptatiebeleid en aandacht voor inspectie en preventie, geeft dit mogelijkheden voor een gezonde groei.

In 2020 gaan we verder met het onderzoek op welke wijze SOM nieuwe verzekeringsgroepen kan laten aansluiten waarbij het coöperatieve model voor de gehele keten wordt gehandhaafd en waarbij de belangen van onze leden-aandeelhouders op lange termijn worden gewaarborgd.

Bedrijfseconomisch staat de SOM er goed voor. Er is groei in premie en het aantal polissen neemt gestaag toe. De begroting van de komende jaren laat een positief resultaat zien. Een belangrijk punt van aandacht is de ontwikkeling van de kosten.

ICT blijft een belangrijk project voor komende jaren waarbij de nadruk ligt op een optimale bediening van de leden in combinatie met administratief gemak voor alle betrokkenen in de keten. Daarbij is het uiteraard van belang dat de SOM zorgdraagt voor marktconforme producten met een optimale service tegen een goede prijs. Hierbij hoort ook de mogelijkheid om zoveel mogelijk de polissen digitaal aan onze leden te verstrekken eventueel in combinatie met maatschappijincasso. Begin 2020 zal "Mijn Onderlinge" een digitale omgeving voor onze leden operationeel zijn.

De directie is en blijft er van overtuigd dat samenwerking met en tussen onderlingen steeds belangrijker wordt om de uitdagingen in de toekomst het hoofd te bieden. De directie hoopt met de ingeslagen weg van de ontwikkeling van het ODC dat de samenwerking een positieve bijdrage gaat leveren in de toekomst van onderlingen. Een succesvolle samenwerking zal ook afhankelijk zijn van de bereidheid van onderlingen om werkprocessen te uniformeren. We zien onder de deelnemers een grote inzet en belangstelling om hiernaar toe te werken. De samenwerking heeft de fase van zaaien inmiddels gehad, hopelijk kunnen we nu en in latere jaren gaan oogsten. Uiteraard is hierbij van belang de leden centraal te blijven stellen met daaraan gekoppeld een optimale service en lokale herkenbaarheid.

De directie zal in 2020 verdere invulling geven aan de doelstellingen die onder andere in het strategisch beleid zijn opgenomen en samen met de Raad van Commissarissen zijn vastgesteld.

Er worden voor 2020 geen grote investeringen, financieringen en wijzigingen in de omvang van de personeelsbezetting verwacht.

2.7 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

De wereld ondervindt in 2020 de gevolgen van het coronavirus. De maatregelen die overheden treffen om het virus in te dammen en te controleren zullen een impact hebben op de diverse economieën. Het is te vroeg om nu al een analyse te geven van effecten van het coronavirus op de Nederlandse economie. Dat verschillende sectoren geraakt worden is echter duidelijk. Gaandeweg zullen de economische gevolgen steeds beter kwantificeerbaar worden.

Ditzelfde geldt in principe ook voor ons als verzekeringsmaatschappij. Een per datum van opmaak van de jaarrekening zichtbaar effect betreft een daling op de ongerealiseerde beleggingsopbrengsten van circa € 300.000. Door dit verlies op de beleggingsportefeuille daalt het vermogen. Wij zien hierdoor een daling van de SCR-ratio met 6%; van 295% naar 289%. Met de door ons gehanteerde kapitaalbuffers bovenop de wettelijke solvabiliteits en de vastgestelde interne normsolvabiliteit van 150% zijn er geen directe issues ten aanzien van de solvabiliteit te verwachten. Dit leiden wij ook af op de verkregen inzichten uit ons jaarlijkse ORSA-proces.

De verwachting is dat de groei in de verzekeringsportefeuille zich zal stabiliseren mogelijk met een licht dalende schadelast. Mogelijk ontstaan er betalingsproblemen bij verzekerden. De effecten zullen waarschijnlijk pas eind 2020 zichtbaar worden waarbij de impact van deze effecten op de maatschappij nu als laag wordt ingeschat.

2.8 RISICOMANAGEMENT

2.8.1 Risicomanagementvisie

De maatschappij kent twee soorten leden: ledenaandeelhouders en ledenverzekerden. Het doel is niet om tot een winstmaximalisatie te komen maar juist om de ledenverzekerden een goede prijs – kwaliteitverhouding te bieden met daarbij een hoge mate van dienstverlening. De maatschappij besteedt aandacht en zorg aan een bedrijfsbrede, uniforme en integrale beheersing van risico's die zijn verbonden aan de aard van de maatschappij als schadeverzekeraar. Hiervoor beschikt de maatschappij over een Handleiding Risicobeheersing, waarin de werking van het risicomanagement is beschreven.

2.8.2 Solvency II

Het toegepaste risicomanagement is geënt op Solvency II (en de daarmee samenhangende) richtlijnen. Deze richtlijnen vertalen zich door in governance, risicomanagement en kapitaalbeheer van de maatschappij. De maatschappij geeft volledig invulling aan de Solvency II aspecten zoals Own Risk Solvency Assessment (ORSA) en sleutelfuncties.

2.8.3 Governance

De directie is verantwoordelijk voor de risicobeheersing van de maatschappij. Minimaal jaarlijks wordt het risicobeheer geëvalueerd en zo nodig aangepast. De audit- en risicocommissie van de Raad van Commissarissen houdt toezicht op het risicobeheer en adviseert hier de Raad van Commissarissen over. De werkzaamheden van de sleutelfuncties worden jaarlijks vooraf afgestemd met de directie en de audit- en risicocommissie. Periodiek wordt door de sleutelfunctionarissen over werkzaamheden en bevindingen gerapporteerd aan directie en audit- en risicocommissie. De maatschappij heeft in het verslagjaar gehandeld in overeenstemming met de bepalingen uit de Code Verzekeraars.

2.8.4 Risicobereidheid

De financiële bescherming van de ledenverzekerden bij calamiteiten is de belangrijkste doelstelling van de coöperatieve maatschappij. De maatschappij streeft daarom naar langjarige continuïteit, waarbij zij niet in de situatie wil geraken dat de maatschappij in gevaar komt door een solvabiliteit dicht in de buurt van de wettelijke solvabiliteitsnorm. De maatschappij heeft de risicobereidheid zodoende door vertaald naar strengere interne solvabiliteitseisen dan de wettelijk geldende solvabiliteitsvereisten. Dit resulteert dan ook in een behoudende positie ten aanzien van de te lopen strategische, tactische en operationele risico's. De directie hanteert hiervoor een risicomanagementsysteem waarbij alle door de maatschappij gekende risico's in beeld zijn gebracht en beheerst worden.

2.8.5 Kapitaalbeleid

Het kapitaalbeleid geeft duidelijkheid aan ledenaandeelhouders en toezichhouders over de doelstellingen van de maatschappij omtrent kapitaal en solvabiliteit. In het kapitaalbeleid is tevens opgenomen op welke wijze de monitoring van de solvabiliteit plaatsvindt en welke maatregelen er worden genomen als de solvabiliteitsnorm wordt overschreden. Het kapitaalbeleid dient te worden goedgekeurd door de Raad van Commissarissen.

2.8.6 Risicomanagement en rapportering

Het risicomanagement kent drie 'verdedigingslinies' (3-lines-of-defence model). Binnen de eerste verdedigingslijn is er sprake van adequate en efficiënte processen om de uit de strategie voortkomende en bijkomende risico's het hoofd te bieden. Dit gebeurt aan de hand van de vooraf vastgestelde risicobereidheid

(normen) van de maatschappij. Voor deze kwalitatieve risicovaststelling maakt de maatschappij gebruik van een eigen risicoanalysemodel, dat is ontwikkeld op basis van de Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode (FIRM) van de De Nederlandsche Bank. Voor de kwantitatieve risicobeoordeling wordt gebruik gemaakt van de standaard formule (Arcturus Solvency Tool). Deze tool berekent aan de hand van standaardformules een minimum noodzakelijke kapitaal-eis (solvabiliteitsnorm). De maatschappij acht dit model passend voor het type risico waaraan zij wordt blootgesteld. De tweede verdedigingslijn wordt ingevuld door de sleutelfuncties van risicomanagement, compliance en actuariaat. De risicomanagement functie is verantwoordelijk voor het aansporen en uitdagen van adequaat risicomanagement in de gehele organisatie. De compliance functie gaat na of bij de initiatie, implementatie en uitvoering van de strategie de geldende wetgeving en regels worden nagekomen. De actuariële functie heeft ten doel een oordeel te vormen over de vaststelling van de verzekeringstechnische voorzieningen, het prijs- en acceptatiebeleid, de adequaatheid van de herverzekeringsregelingen, de berekening van kapitaalvereisten, ORSA berekeningen en de datakwaliteit van de hiervoor gebruikte data. De derde verdedigingslijn betreft de sleutelfunctie van de interne audit. De interne audit functie is verantwoordelijk voor het leveren van aanvullende zekerheid door onafhankelijk de effectiviteit van controlemaatregelen te toetsen en te monitoren. Het geheel aan processen binnen de eerste en tweede verdedigingslijn gelden als het ORSA proces. Het ORSA proces mondt uit in een ORSA rapport. Zowel het ORSA proces als het ORSA rapport is onderdeel van de toets van de interne auditfunctie. Deze derdelijng toetsing tezamen met het ORSA rapport dient als verantwoording richting de interne en externe toezichthouder(s).

2.8.7 Risicoprofiel van de maatschappij

Onderstaand volgt de beschrijving van de belangrijkste risico's en de wijze waarop deze risico's worden beheerst. De risico's zijn geïnclassificeerd conform de Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode (FIRM) van de Nederlandsche Bank.

Matchingsrisico

Het risico als gevolg van het niet gematcht zijn van activa en passiva (inclusief off-balanceposten) dan wel inkomsten en uitgaven in termen van rentevoet, rentetypische looptijden, basisvaluta, liquiditeit typische looptijden en gevoeligheid voor ontwikkeling in prijspeil. Het matchingsrisico bij de maatschappij is laag. Het grootste gedeelte van de beleggingen bestaat uit direct opvraagbare renterekeningen en kortlopende deposito's. Slechts een klein deel is belegd in courante effecten. Daarnaast worden er voldoende liquiditeiten aangehouden op basis van een prognose.

Marktrisico

Het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten binnen een (handels)portefeuille. Het beleid omtrent beleggingen is vastgelegd in een beleggingsstatuut. Hierbij is rekening gehouden met voldoende spreiding in de risico's. Dit beleid heeft in de afgelopen jaren haar waarde bewezen. De financiële crisis heeft nauwelijks invloed gehad op de financiële situatie van de maatschappij.

Kredietrisico

Het risico dat een tegenpartij contractuele of andere overeengekomen verplichtingen (waaronder verstrekte kredieten, leningen, vorderingen, ontvangen garanties) niet nakomt al dan niet als gevolg van het aan restricties onderhevig zijn van buitenlandse betalingen. De maatschappij heeft kredietrisico op haar aangesloten ledenverzekerden, ledenaandeelhouders, herverzekeraars en op haar beleggingen. Voor vorderingen op ledenverzekerden en ledenaandeelhouders zijn incassoprocedures opgesteld. Voor herverzekeraars geldt dat er uitsluitend wordt samengewerkt met partijen die minimaal over een A- rating (Standard & Poor's of AM Best) beschikken.

Verzekeringstechnische risico's

Het risico dat uitkeringen (nu, dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product. De maatschappij beheerst deze verzekeringstechnische risico's door een adequate systematiek van schadereservering, een solide herverzekeringsbeleid en het evalueren van de premie/schade verhoudingen. In de schadereserveringen is met name bij letselschadereserves vanwege de lange doorlooptijd sprake van een bepaalde mate van schattingsonzekerheid.

Omgevingsrisico

Het risico als gevolg van buiten de instelling of groep komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat. De maatschappij volgt de marktontwikkelingen van de concurrentie en neemt passende maatregelen met betrekking tot onderhoud van de portefeuille. Daarnaast is door de directie samen met de aangesloten leden een beleidsplan opgesteld. Dit beleidsplan voorziet in een brede dienstverlening aan de aangesloten leden.

Operationele risico's

Het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering. De processen van de maatschappij zijn eenvoudig van aard. Er zijn binnen de processen voldoende functiescheidingen en interne controles aangebracht om risico's te beperken.

Uitbestedingrisico

Het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad. De voorwaarden waaronder wordt samengewerkt met derden, zijn voor de belangrijkste activiteiten vastgelegd in overeenkomsten (SLA's). Periodiek vindt toetsing en overleg plaats met de betrokken partijen.

IT-risico

Het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continue of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT. De maatschappij heeft zowel technische als organisatorische maatregelen getroffen om deze risico's zoveel mogelijk te beperken. Dit betreft onder andere het beveiligingsbeleid, interne procedures en een calamiteitenplan. Deze maatregelen worden ook periodiek getoetst door een EDP-audit.

Integriteitrisico's

Het risico dat de integriteit van de instelling dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van de leiding in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door de instelling opgestelde normen. De maatschappij heeft procedures waarbij aandacht is voor de beheersing van risico's op het gebied van fraude en integriteit. Screening van alle nieuwe medewerkers, functiescheidingen, vier-ogen principe en gedragscodes. Daarnaast is er een compliance-officer die toezicht houdt op de naleving van deze maatregelen. De fraudecoördinator geeft daarnaast invulling aan de beheersing van frauderisico's.

Juridisch risico

Het risico samenhangend wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van haar rechtspositie, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn. De maatschappij wint bij complexe zaken advies in bij externe juristen. De compliance-officer ziet erop toe dat de relevante wet- en regelgeving wordt nageleefd.

Kasstroombisico

Het kasstroombisico bestaat uit fluctuaties in kasstroom ten aanzien van het renterisico op deposito's en liquiditeiten. Dit is een te verwaarlozen risico gezien de samenstelling van de beleggingsportefeuille.

2.9 SLOT

Graag danken wij onze leden-aandeelhouders voor hun vertrouwen in de maatschappij in het afgelopen boekjaar.

Ook bedanken we het managementteam en de medewerkers van de maatschappij voor hun inzet en toewijding. Hierdoor heeft de maatschappij naar behoren kunnen functioneren.

De Meern, 14 mei 2020

De directie,
A. Noorlander
G. Gardenbroek

3 VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

3.1 ALGEMEEN

Voor u ligt het jaarverslag van de Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. (SOM). De taak van de Raad van Commissarissen is het toezicht houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken van de maatschappij. Daarbij inbegrepen zijn ook de activiteiten van de directie die aan dit proces leiding moet geven. Het strategieplan 2018 – 2023 is een belangrijk uitgangspunt bij de toetsing van het gevoerde beleid van de directie.

3.2 BIJEENKOMSTEN

In 2019 heeft de Raad van Commissarissen zes keer regulier vergaderd.

In de vergaderingen kwamen onder meer aan de orde: de strategie, de financiële positie en de resultaten van de maatschappij, het samenspel met de andere organisaties, het beloningsbeleid, het kapitaalbeleid, het beleggingsbeleid, het risicoprofiel, DNB thema's en de systemen van risicobeheersing en controle van de maatschappij. Daarnaast heeft de Raad van Commissarissen tezamen met de directie een informele bijeenkomst gehouden om langer stil te staan bij de verschillende hiervoor genoemde onderwerpen.

Verder hebben commissarissen buiten de vergaderingen om met de directie overleg gevoerd om vergaderingen van de Raad van Commissarissen voor te bereiden, de directie van advies te voorzien en toezicht te houden op de voortgang.

3.3 DIRECTIE

In 2019 heeft een delegatie van de Raad van Commissarissen evaluatiegesprekken gevoerd met de leden van de directie. De uitkomsten van deze gesprekken, gecombineerd met de uitkomsten van een salaris benchmarkonderzoek, hebben geleid tot een aanpassing van de directiesalarissen.

3.4 RAAD VAN COMMISSARISSEN

Op de Algemene Ledenvergadering van 16 april 2019 zijn mevrouw A.J.T.W. Erkens en de heren J.M. Haasnoot en G.J.H. Geerling herbenoemd voor een tweede termijn van 4 jaar. Daarnaast is de heer J.E. Jonker benoemd als commissaris ter vervanging van de heer J. Boverhof die in 2020 aftreedt. De samenstelling van de Raad van Commissarissen heeft in 2019 verder geen wijzigingen ondergaan.

3.5 AUDIT- EN RISICOCOMMISSIE

De samenstelling van de Audit- en Risicocommissie heeft in 2019 geen wijzigingen ondergaan en bestaat uit de heer G.J.H. Geerling en mevrouw A.J.T.W. Erkens. De commissie heeft met name als taak het monitoren van de diverse verslagleggingsprocessen en het voorbereiden van de besluitvorming van de Raad van Commissarissen omtrent het risicomanagement van de maatschappij. De commissie heeft samen met de directie zorg gedragen voor de evaluatie van de actuariële functie, de interne audit functie en de compliance functie. De invulling van de actuariële functie, de interne audit functie en de compliance functie zijn extern belegd

3.6 JAARREKENING

De jaarrekening is gecontroleerd door Mazars Accountants N.V. te Rotterdam. Op basis van de in dit jaarverslag verstrekte cijfers heeft Mazars een controleverklaring met een goedkeurend oordeel afgegeven.

Mazars Accountants N.V. werd in 2017, na een tender met meerdere partijen, in september 2017 voor een periode van drie jaar (met een optie voor een 4de jaar) benoemd door de Raad van Commissarissen.

3.7 ADVIES RAAD VAN COMMISSARISSEN

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 2:101 lid 3 BW leggen wij de door de directie opgemaakte jaarrekening ter vaststelling voor aan de Algemene Ledenvergadering. Wij adviseren de vergadering de jaarrekening overeenkomstig vast te stellen.

3.8 DANKBETUIGING

De Raad van Commissarissen spreekt haar waardering uit over de inzet van de directie, managementteam en de medewerkers van de maatschappij in verslagjaar 2019.

De Meern, 14 mei 2020

De Raad van Commissarissen,

B.J. Klein Entink, voorzitter
D.J. Boverhof, vice-voorzitter
A.J.T.W. Erkens
J.M. Haasnoot
G.J.H. Geerling
J.E. Jonker

4 JAARREKENING

Balans per 31 december 2019

in Euro's, voor voorstel winstbestemming

Activa	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen¹		
Overige financiële beleggingen		
Beleggingen	4.499.647	3.849.101
Deposito's	10.500.000	8.582.949
	14.999.647	12.432.050
Vlottende activa		
Vorderingen		
Vorderingen uit directe verzekering op tussenpersonen	872.077	897.554
Vordering uit herverzekering	621.350	1.994.491
Overige vorderingen ²	26.009	98.534
	1.519.436	2.990.579
Overige activa		
Bedrijfsmiddelen ³	73.104	66.788
Liquide Middelen	1.583.136	1.245.679
	1.656.240	1.312.467
Overlopende activa		
Vordering op gelieerde maatschappijen	384.622	235.033
Overlopende activa	37.490	72.798
	422.112	307.831
Totaal Activa	<u>18.597.435</u>	<u>17.042.927</u>

Passiva

31-12-2019

31-12-2018

Eigen Vermogen

Gestort en opgevraagd kapitaal⁴

2.427.724

2.427.724

Agio

622.007

622.007

Overige reserves⁵

8.451.139

8.279.411

Onverdeeld resultaat⁶

1.791.325

686.911

13.292.195

12.016.053

Technische Voorzieningen voor niet verdiende premies en lopende risico's⁷

- bruto

580.469

664.024

- herverzekeringsdeel

-438.043

-505.211

142.426

158.813

Technische Voorzieningen voor schaden⁸

- bruto

19.744.490

20.845.456

- herverzekeringsdeel

-15.952.552

-16.904.005

3.791.938

3.941.451

Voorzieningen

Voor belastingen⁹

126.232

114.806

126.232

114.806

Kortlopende Schulden

Overige schulden¹⁰

1.244.644

811.804

Totaal Passiva

18.597.435

17.042.927

Winst- en Verliesrekening over 2019

in Euro's

	2019	2018
Technische rekening schadeverzekering		
Verdiende premies eigen rekening		
Bruto premies ¹¹	24.210.472	23.000.683
Uitgaande herverzekeringspremies	-15.590.781	-15.018.715
	8.619.691	7.981.968
Wijziging technische voorziening niet verdiende premies en lopende risico's		
Bruto	83.556	151.746
Aandeel herverzekeraars	-63.051	-117.814
	20.505	33.932
Premies eigen rekening	8.640.196	8.015.900
Opbrengsten uit beleggingen¹²	368.220	-71.218
Schaden eigen rekening		
Schade bruto ¹³	-11.659.416	-12.746.828
Aandeel herverzekeraars ¹⁴	9.078.820	10.214.607
	-2.580.596	-2.532.221
Wijziging voorziening nog te betalen schaden		
Schaden bruto ¹³	1.100.966	-4.828.862
Aandeel herverzekeraars ¹⁴	-951.453	4.118.817
	149.513	-710.045
Schaden eigen rekening	-2.431.083	-3.242.266
Bedrijfskosten		
Aquisitiekosten ¹⁵	-4.355.599	-4.137.894
Beheers-, en personeelskosten, afschrijvingen bedrijfsmiddelen ¹⁶	-2.268.837	-2.051.118
Commissie en winstdeling ontvangen van herverzekeraar	2.417.260	2.392.094
	-4.207.176	-3.796.918
Resultaat technische rekening schadeverzekering	2.370.157	905.498
Niet-technische rekening		
Resultaat technische rekening schadeverzekering	2.370.157	905.498
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening ¹⁷	-578.832	-218.587
Resultaat na belastingen	<u>1.791.325</u>	<u>686.911</u>

Kasstroomoverzicht

in Euro's

	2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten:		
Resultaat na belastingen	1.791.325	686.911
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen bedrijfsmiddelen	27.323	33.406
Mutatie voorzieningen	-154.474	678.719
Mutatie vorderingen	1.471.143	-2.078.011
Mutatie kortlopende schulden	432.840	-412.273
Mutatie overlopende activa	-114.281	7.061
	<u>1.662.551</u>	<u>-1.771.098</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	3.453.876	-1.084.187
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten:		
Overige beleggingen	-2.567.597	1.067.950
Bedrijfsmiddelen	-33.639	-24.235
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	-2.601.236	1.043.715
Kasstroom uit financieringsactiviteiten:		
Dividend	-515.183	-533.630
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-515.183	-533.630
Mutatie geldmiddelen:	<u>337.457</u>	<u>-574.102</u>
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:		
Stand 1 januari	1.245.679	1.819.781
Mutatie boekjaar	337.457	-574.102
Stand per 31 december	<u>1.583.136</u>	<u>1.245.679</u>

Grondslagen voor de financiële verslaggeving 2019

Algemeen

- **Toegepaste standaarden**

De jaarrekening wordt opgesteld conform het jaarrekeningregime als bedoeld in BW 2 Titel 9, waarin begrepen afdeling 15. Afdeling 15 behandelt de voorkomende posten in de jaarrekening van verzekeringsmaatschappijen. Bij het opstellen van de jaarrekening is tevens rekening gehouden met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 605, welke richtlijnen voor verzekeringsmaatschappijen bevat.

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

- **Schattingen**

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de ondernemingsleiding, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

- **Activiteiten**

De activiteiten van de Onderlinge Verzekeringmaatschappij 'SOM' UA ("SOM"), statutair en feitelijk gevestigd op Meerndijk 11 te De Meern, bestaan uit het uitoefenen van het schadeverzekeringsbedrijf. Het inschrijvingsnummer bij de Kamer van Koophandel is 30146552.

- **Vreemde valuta**

De jaarrekening is opgesteld in euro's. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Vorderingen, schulden en verplichtingen worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening.

- **Financiële instrumenten**

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als derivaten verstaan. SOM heeft alleen primaire financiële instrumenten. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Waarderingsgrondslagen van activa en passiva

- **Overige financiële beleggingen**

- *Aandelen en obligaties*

Aandelen, obligaties en participaties in beleggingsinstellingen/-fondsen zijn gewaardeerd op marktwaarde per balansdatum. Ongerealiseerde waardestijgingen worden via de resultatenrekening verwerkt.

- *Overige beleggingen*

Overige beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde. Indien geen marktwaarde beschikbaar is, wordt de waarde bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

- *Deposito's*

De deposito's worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde.

- **Vorderingen en overige activa**

De vorderingen en overige activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de verkrijgingsprijs, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

- **Bedrijfsmiddelen**

De bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd op aanschafwaarde verminderd met lineair berekende afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

- **Liquide middelen**

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

- **Technische voorzieningen**

- *Voor niet verdiende premies en lopende risico's*

De voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's is bepaald naar evenredigheid van de nog niet verstreken risicotermijn over de premie eigen rekening, waarbij schaden/kosten uit lopende verzekeringen na afloop van het boekjaar worden voorzien, zover de toekomstige premie niet toereikend is om deze schaden/kosten te dekken.

- *Voor schaden*

De voorziening voor te betalen schaden is gebaseerd op de best estimate voorziening zonder discontering, plus het deel van de risicomarge op basis van de cost of capital methode dat toegerekend is aan de schadevoorzieningen. De bepaling van de technische schadevoorziening gebeurt op basis van de chainladder techniek. Ter vaststelling van de bruto schadevoorziening van de risicogroepen "motor WA groot" en "Aansprakelijkheid groot" worden aanvullende aannames gedaan. Op basis van de historie voor deze risicogroepen wordt voor de 2 meest recente schadejaren een schatting van het verwachte aantal schaden en het gemiddeld bedrag gemaakt.

- *Voor schadebehandelingskosten*

De voorziening voor schadebehandelingskosten is op basis van een toets voor toereikendheid beoordeeld. Deze toereikendheidstoets sluit aan op de actuariële technieken zoals bedoeld onder Solvency II wet- en regelgeving.

- **Voorzieningen**

- *Voor belastingen*

De voorziening voor latente belastingen betreft latent verschuldigde vennootschapsbelasting als gevolg van tijdelijke verschillen tussen de bedrijfseconomische en fiscale waardering van de beleggingen.

De voorziening voor belastingen is opgenomen voor de nominale waarde en berekend tegen een gemiddeld belastingtarief, zijnde 20%.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

- **Algemeen**

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Technische rekening schadeverzekering

- **Verdiende premies eigen rekening en lopende risico's**
Dit betreft de aan derden in rekening gebrachte premies, onder aftrek van uitgaande herverzekeringspremies, rekening houdend met de wijziging in de voorziening voor niet verdiende premies.
- **Opbrengsten uit beleggingen**
Hieronder is opgenomen de over het boekjaar genoten interest op effecten, deposito's en vaste termijnrekening welke zijn opgenomen tegen nominale bedragen. SOM heeft geen andere activiteiten dan het uitoefenen van het verzekeringsbedrijf. Het eigen vermogen is opgebouwd door de resultaten uit het verzekeringsbedrijf en die dient ter afdekking van de verplichtingen uit het verzekeringsbedrijf. De opbrengst uit beleggingen wordt daarom geheel toegerekend aan de technisch rekening van het verzekeringsbedrijf.
- **Schaden eigen rekening**
Dit betreft de aan verzekerden betaalde uitkeringen en schaden, onder aftrek van aandeel herverzekeraars, rekening houdend met de wijziging in de voorziening voor te betalen schaden.
- **Pensioenen.**
SOM heeft de pensioenen van haar medewerkers ondergebracht bij Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars (SBZ). De beleidsdekkingsgraad van SBZ bedroeg 106,0% per 31 december 2019. De pensioenregeling kwalificeert als een middelloonregeling. De jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken bedraagt een % conform de leeftijdsstaffel van het pensioengevend salaris dat is gebaseerd op het brutoloon minus een franchise (verzekeringsbedrijf binnendienst € 14.118). Het pensioengevend salaris was in 2019 gemaximeerd tot € 107.593. De jaarlijkse premie die voor rekening komt van de werkgever bedraagt 15% van het pensioengevend salaris.

De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als een last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Ultimo 2019 zijn er evenals ultimo 2018 geen verplichtingen waarvoor een pensioenvoorziening is opgenomen.

- **Acquisitiekosten**
De acquisitiekosten worden in het boekjaar in een keer ten laste van het resultaat gebracht.
- **Afschrijvingen**
De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende activa en worden lineair berekend, gebaseerd op de verwachte economische levensduur. Bedrijfsmiddelen worden in 5 jaar afgeschreven (20%).

Niet-technische rekening schadeverzekering

- **Vennootschapsbelasting**
De belasting wordt berekend over het commerciële resultaat vóór belastingen, rekening houdend met fiscale faciliteiten.

Grondslagen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. In de opstelling wordt de cash flow, die bestaat uit het resultaat na belastingen vermeerderd met de afschrijvingslasten afzonderlijk gepresenteerd. Uitgekeerde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Toelichting op de balans per 31 december 2019

in Euro's

Activa

Beleggingen¹

	Aandelen	Obligaties	Overige	Deposito's	Lening u/g	Totaal
Boekwaarde aanvang boekjaar	697.773	3.116.930	34.398	8.582.949	-	12.432.050
Storting/koersresultaten	192.982	59.676	5.166	2.099.773	245.000	2.602.597
Aflossingen/uitlotingen	-	-	-	-	-35.000	-35.000
Boekwaarde einde boekjaar	<u>890.755</u>	<u>3.176.606</u>	<u>39.564</u>	<u>10.682.722</u>	<u>210.000</u>	<u>14.999.647</u>
Aanschafwaarde beleggingen	<u>817.789</u>	<u>3.093.788</u>	<u>37.458</u>			

Aanvullende informatie obligaties

	31-12-2019	31-12-2018
Staatsobligaties	810.936	1.038.848
Bedrijfsobligaties	1.938.288	1.679.290
Obligatiefondsen	<u>427.382</u>	<u>398.792</u>
	<u>3.176.606</u>	<u>3.116.930</u>

De obligaties zijn allen beursgenoteerd en kennen eind 2019 de volgende ratings:

AA+ t/m AA-	22,70%
A+ t/m A-	10,00%
BBB+ t/m BBB-	53,70%
Geen	13,60%

Het gemiddelde effectieve rendement is 0,54%. De gemiddelde duration is 6 jaar en 6 maanden.

Aanvullende informatie aandelen

De aandelen zijn allen beursgenoteerd en hebben voornamelijk als valuta-eenheid EUR (31%), USD (30%), NOK (23%) en DKK (10%).

Vlottende activa

	31-12-2019	31-12-2018
Overige vorderingen ²		
Stichting Oase	-	-
SOM Coöperatie	23.040	96.265
Diversen	2.969	2.269
	<u>26.009</u>	<u>98.534</u>

Bedrijfsmiddelen³

	Inventaris	Software	Hardware	Vervoer- middelen	Totaal
Bij aanvang boekjaar:					
Aanschafwaarde	140.309	26.383	114.618	38.778	320.088
Cumulatieve afschrijvingen	-122.444	-26.383	-79.914	-24.559	-253.300
Boekwaarde	<u>17.865</u>	<u>-</u>	<u>34.704</u>	<u>14.219</u>	<u>66.788</u>
Mutaties in boekjaar:					
Investeringen	-	4.477	29.162	-	33.639
Afschrijvingen	5.636	747	13.184	7.756	27.323
Desinvesteringen	-1.742	-12.014	-35.405	-	-49.161
Afschrijving desinvesteringen	1.742	12.014	35.405	-	49.161
	<u>5.636</u>	<u>5.224</u>	<u>42.346</u>	<u>7.756</u>	<u>60.962</u>
Bij einde boekjaar:					
Aanschafwaarde	138.567	18.846	108.375	38.778	304.566
Cumulatieve afschrijvingen	-126.338	-15.116	-57.693	-32.315	-231.462
Boekwaarde	<u>12.229</u>	<u>3.730</u>	<u>50.682</u>	<u>6.463</u>	<u>73.104</u>

Passiva

Eigen vermogen

Gestort en opgevraagd kapitaal⁴

Het geplaatst kapitaal bedraagt 5.350 stuks aandelen met een nominale waarde van € 453,78.

	31-12-2019	31-12-2018
Overige reserves⁵		
Saldo bij aanvang boekjaar	8.279.411	8.101.530
Resultaatverdeling voorgaand boekjaar	171.728	177.881
Saldo bij einde boekjaar	<u>8.451.139</u>	<u>8.279.411</u>
Onverdeeld resultaat⁶		
Saldo bij aanvang boekjaar	686.911	711.511
Dividenduitkering	-515.183	-533.630
Naar overige reserves	-171.728	-177.881
Resultaat boekjaar	1.791.325	686.911
Saldo bij einde boekjaar	<u>1.791.325</u>	<u>686.911</u>

Totaalresultaat

Op grond van artikel 2:440a BW dient een overzicht van de samenstelling van het totaalresultaat te worden opgenomen.

	31-12-2019	31-12-2018
Saldo bij aanvang boekjaar	12.016.053	11.862.772
Dividenduitkering	-515.183	-533.630
Resultaat boekjaar	1.791.325	686.911
Saldo bij einde boekjaar	<u>13.292.195</u>	<u>12.016.053</u>

Solvabiliteit

In de WFT is bepaald dat een verzekeraar over voldoende solvabiliteit dient te beschikken. De maatschappij heeft hiervoor regels opgesteld die terug zijn te vinden in het kapitaalbeleid. Het kapitaalbeleid wordt door de Raad van Commissarissen goedgekeurd.

De maatschappij berekent de wettelijke solvabiliteitskapitaalvereisten met gebruik van de standaard formule. In deze formule zijn de voornaamste risico's van de maatschappij opgenomen. De beheersing van de risico's is opgenomen in risicomanagementparagraaf. De wettelijke solvabiliteitseisen worden minimaal één keer per jaar berekend en vastgesteld. In het kapitaalbeleid hanteert de maatschappij eigen normen, welke hoger zijn dan de wettelijke eisen. Bij het opstellen van kwartaalrapportages wordt het aanwezige vermogen getoetst aan de gestelde solvabiliteitsnormen. De frequentie van deze monitoring wordt verhoogd indien er een gedefinieerd triggerevenement plaatsvindt.

De SOM voldoet ruimschoots aan de geldende solvabiliteitseisen. De absolute minimumkapitaalvereiste (AMKV) voor de maatschappij bedraagt € 3.700.000. Aan de hand van de standaard formule wordt de risico gebaseerde solvabiliteitskapitaalvereiste (SKV) berekend. De berekening toont per 31 december 2019 een SKV van € 4.124.000 (2018: 4.025.000). De hierbij behorende solvabiliteitsratio SKV bedraagt 295% (2018: 300%).

De hogere uitkomst van de SKV heeft te maken met aanpassingen die zijn doorgevoerd in de herverzekeringscontracten, waardoor de maatschappij een hoger eigen behoud kent.

De maatschappij hanteert een hogere minimumeis dan de wettelijke gestelde solvabiliteitseis. De vastgestelde interne normsolvabiliteit van de maatschappij betreft op dit moment 150% van de AMKV of SKV (de hoogste uitkomst is geldend). Naast deze risicobereidheid kent de maatschappij de doelstelling om een doelvermogen te creëren van 200% van de AMKV of SKV (de hoogste uitkomst is geldend). Als het vermogen hoger is dan 200% dan wordt dit gebruikt als vrije beleidsruimte voor bijvoorbeeld premierestitutie, winstdeling, acquisitie en het accepteren van risico (bijvoorbeeld minder herverzekering).

Ten aanzien van de kwaliteit van het kapitaal kan het volgende worden gesteld:

- het kapitaal is direct opeisbaar aangezien het in liquiditeiten en deposito's is belegd;
- er is geen sprake van schattingselementen ten aanzien van de deposito's, dit betreffen direct verhandelbare deposito's;
- het vermogen is volledig in Tier-1 opgebouwd (er zijn géén belemmeringen om eventuele verliezen ten laste van dit vermogen te brengen).

Technische voorzieningen

Technische voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's ⁷	bruto	herverzekerings	bruto	herverzekerings
	2019	deel 2019	2018	deel 2018
Saldo bij aanvang boekjaar	664.024	505.211	815.770	623.024
Mutatie boekjaar	-83.555	-67.168	-151.746	-117.813
Saldo bij einde boekjaar	580.469	438.043	664.024	505.211
Technische voorziening voor schaden ⁸	bruto	herverzekerings	bruto	herverzekerings
	2019	deel 2019	2018	deel 2018
Saldo bij aanvang boekjaar	20.845.456	16.904.005	16.016.594	12.785.188
Uitbetaalde schaden/ontvangen van herverzekeraars	-5.137.778	-4.044.168	-5.239.589	-3.954.090
Mutatie voorziening voorgaande jaren	-1.633.520	-1.193.370	3.933.678	3.175.335
Reservering boekjaar	5.670.332	4.286.086	6.134.773	4.897.572
Saldo bij einde boekjaar	19.744.490	15.952.552	20.845.456	16.904.005

Voorzieningen

	31-12-2019	31-12-2018
Voor belastingen⁹		
Saldo bij aanvang boekjaar	114.806	112.199
Mutatie boekjaar	11.426	2.607
Saldo bij einde boekjaar	<u>126.232</u>	<u>114.806</u>

Kortlopende schulden

	31-12-2019	31-12-2018
Overige schulden¹⁰		
Rekening-courant maatschappijen	424.203	347.152
Te betalen premie XL	32.572	27.612
Belastingen, sociale premies en pensioenen	645.524	300.398
Lopende rente	2.080	1.498
Diversen	140.265	135.144
	<u>1.244.644</u>	<u>811.804</u>

Over de Rekening-courant verhouding maatschappijen met de aangesloten Onderlingen wordt geen rente berekend.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

NHT

Onderlinge verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. is lid van de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT). Hieruit vloeit voort dat Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. zich voor een bedrag van maximaal € 95.844 voor herverzekering garant heeft gesteld als gevolg van terrorismeschaden en voor zover die door de NHT ook als zodanig zijn gekwalificeerd.

Huurverplichting

De Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. heeft een resterende huurverplichting tot en met 2024. De huur bedraagt € 43.020 (per jaar, prijspeil 2020).

Fiscale eenheid

De Onderlinge is opgenomen in een fiscale eenheid voor de omzetbelasting met de S.O.M. Samenwerkende Onderlinge Verzekeringmaatschappijen Coöperatie U.A. Beide entiteiten zijn hierdoor hoofdelijk aansprakelijk voor de omzetbelastingsschulden voor de periode dat zij deel uitmaken van de fiscale eenheid.

Gebeurtenissen na balansdatum

De wereld ondervindt in 2020 de gevolgen van het coronavirus. De maatregelen die overheden treffen om het virus in te dammen en te controleren zullen een impact hebben op de diverse economieën. Het is te vroeg om nu al een analyse te geven van effecten van het coronavirus op de Nederlandse economie. Dat verschillende sectoren geraakt worden is echter duidelijk. Gaandeweg zullen de economische gevolgen steeds beter kwantificeerbaar worden.

Ditzelfde geldt in principe ook voor ons als verzekeringmaatschappij. Een per datum van opmaak van de jaarrekening zichtbaar effect betreft een daling op de ongerealiseerde beleggingsopbrengsten van circa € 300.000. Door dit verlies op de beleggingsportefeuille daalt het vermogen. Wij zien hierdoor een daling van de SCR-ratio met 6%; van 295% naar 289%. Met de door ons gehanteerde kapitaalbuffers bovenop de wettelijke solvabiliteits en de vastgestelde interne normsolvabiliteit van 150% zijn er geen directe issues ten aanzien van de solvabiliteit te verwachten. Dit leiden wij ook af op de verkregen inzichten uit ons jaarlijkse ORSA-proces.

De verwachting is dat de groei in de verzekeringsportefeuille zich zal stabiliseren mogelijk met een licht dalende schadelast. Mogelijk ontstaan er betalingsproblemen bij verzekerden. De effecten zullen waarschijnlijk pas eind 2020 zichtbaar worden waarbij de impact van deze effecten op de maatschappij nu als laag wordt ingeschat.

onderlinde

Toelichting op de winst- en verliesrekening over boekjaar 2019

in Euro's

Verdiende premies eigen rekening

	2019	2018
Bruto premies¹¹		
Bruto premies	24.157.754	22.944.126
Poliskosten	52.718	56.557
	<hr/>	<hr/>
	24.210.472	23.000.683
	<hr/>	<hr/>

De uitsplitsing van netto premies naar branches zijn weergegeven in bijlage 1.

Opbrengsten uit beleggingen¹²

Opbrengsten uit deposito's	-5.425	-8.030
Opbrengsten uit beleggingen	373.645	-63.188
	<hr/>	<hr/>
	368.220	-71.218
	<hr/>	<hr/>

Schades inclusief uitsplitsing naar branche groepen

Volgens artikel 2:439 lid 6 BW dient een matrix opgesteld te worden waarin wordt aangegeven op welke schadejaren de uitloop (opgenomen in de winst- en verliesrekening) betrekking heeft (conform RJ 605). Dit wordt weergegeven in de volgende matrix:

Schadestatistiek (bruto)¹³

							2019	2018
Schadejaar	Motorrijtuigen WA	Motorrijtuigen overig	Algemene Aansprakelijkheid	Brand	Rechtsbijstand	Overig	Totaal	
2005	-	-	-	-	-	-	-	-27.447
2006	-	-	-	-	-	-	-	10.898
2007	-	-	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-	-	-62.551
2009	-	-	-	-	-	-	-	-160.000
2010	-	-	-	-	-	-	-	-
2011	-	-	-	-	-	-	-	818.680
2012	-24.099	-	24.099	-	-	-	-	17.946
2013	29.065	-	-29.065	-	-	-	-	221.531
2014	-72.963	-	127.606	-	-	-	54.643	-
2015	-3.474	-	3.475	847	-	-	848	-146.774
2016	80.285	-4.575	104.687	-	-	-10.805	169.592	-181.886
2017	-18.638	4.575	-3.364	-2.834	-	20.849	588	18.444
2018	-1.497.405	-85.586	-261.747	-43.320	-5.184	34.051	-1.859.191	17.066.849
2019	6.033.177	3.460.687	1.211.959	1.444.058	2.089	40.000	12.191.970	-
	<u>4.525.948</u>	<u>3.375.101</u>	<u>1.177.650</u>	<u>1.398.751</u>	<u>-3.095</u>	<u>84.095</u>	<u>10.558.450</u>	<u>17.575.690</u>

Aansluiting met de winst- en -verliesrekening

Schade bruto	11.659.416	12.746.828
Wijziging voorziening	-1.100.966	4.828.862
	<u>10.558.450</u>	<u>17.575.690</u>

Schadestatistiek (herverzekeringsdeel)¹⁴

							2019	2018
Schadejaar	Motorrijtuigen WA	Motorrijtuigen overig	Algemene Aansprakelijkheid	Brand	Rechtsbijstand	Overig	Totaal	
2005	-	-	-	-	-	-	-	-20.586
2006	-	-	-	-	-	-	-	8.174
2007	-	-	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-	-	-46.913
2009	-	-	-	-	-	-	-	-120.000
2010	-	-	-	-	-	-	-	5.643
2011	2.107	-	-	-	-	-	2.107	743.736
2012	-9.006	-	15.031	-	-	-	6.025	-8.854
2013	54.776	-	-21.799	-	-	-	32.977	169.340
2014	-69.964	-	95.704	-	-	-	25.740	1.385
2015	2.300	-	2.606	847	-	-	5.753	-92.211
2016	60.214	-3.432	78.515	-	-	-8.103	127.194	-177.286
2017	-13.978	3.431	-2.523	-1.978	-	15.636	588	20.624
2018	-990.992	-64.189	-196.310	-18.321	-5.184	25.538	-1.249.458	13.850.372
2019	4.532.086	2.595.515	908.970	1.107.781	2.089	30.000	9.176.441	-
	<u>3.567.543</u>	<u>2.531.325</u>	<u>880.194</u>	<u>1.088.329</u>	<u>-3.095</u>	<u>63.071</u>	<u>8.127.367</u>	<u>14.333.424</u>

Aansluiting met de winst- en -verliesrekening

Aandeel herverzekeraars	-9.078.820	-10.214.607
Wijziging voorziening	951.453	-4.118.817
	<u>-8.127.367</u>	<u>-14.333.424</u>

Bedrijfskosten

	2019	2018
Acquisitiekosten¹⁵		
Provisies Onderlingen	4.355.599	4.137.894
Beheers- en personeelskosten, afschrijvingen bedrijfsmiddelen¹⁶		
Salarissen	758.256	806.062
Sociale lasten	126.562	124.479
Pensioenpremies	94.600	110.616
Opleidingskosten	10.459	17.243
Overige personeelskosten	27.345	-9.573
Doorbelaste personeelskosten	-25.725	-10.155
Afschrijvingskosten	27.323	33.406
Automatiseringskosten	553.557	380.674
Algemene kosten	696.460	598.366
	<u>2.268.837</u>	<u>2.051.118</u>

Vennootschapbelasting¹⁷

Vennootschapsbelasting verschuldigd over het boekjaar (taxatie)	567.406	214.245
Taxatieverschillen voorgaande jaren	-	1.735
Mutatie voorziening latente belastingen	11.426	2.607
	<u>578.832</u>	<u>218.587</u>

OVERIGE INFORMATIE

Gemiddeld aantal medewerkers	<u>2019</u>	<u>2018</u>
- Aantal medewerkers omgerekend naar fulltime basis	16,3	16,6

Aantal medewerkers verdeeld naar afdeling:

- Schade	4,5	4,8
- Acceptatie	6,0	6,0
- Overige	5,8	5,8

Bezoldiging bestuur

Op grond van de artikel 2:383c BW dient er in de jaarrekening een opgave van de bezoldiging van de bestuurders in het boekjaar opgenomen te worden.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
- Totale bezoldiging directie in het boekjaar:	€ 125.217	€ 113.573
- Totale bezoldiging Raad van Commissarissen in het boekjaar:	€ 51.629	€ 36.602

Honoraria externe accountant

Op grond van de artikel 2:382a BW dient er in de jaarrekening een overzicht van de totale honoraria van de externe accountant, zoals genoemd in artikel 1 lid 1a en 1e Wet toezicht accountantsorganisaties, opgenomen te worden.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
- Honoraria onderzoek jaarrekening:	€ 49.512	€ 46.948

Voorstel resultaatbestemming

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van Aandeelhouders waarop de jaarrekening wordt vastgesteld, zal worden voorgesteld het positieve resultaat toe te voegen aan het eigen vermogen van de maatschappij.

De Meern, 14 mei 2020

De directie,

A. Noorlander
G. Gardenbroek

De Raad van Commissarissen,

B.J. Klein Entink, voorzitter
D.J. Boverhof, vice-voorzitter
A.J.T.W. Erkens
J.M. Haasnoot
G.J.H. Geerling
J.E. Jonker

5 OVERIGE GEGEVENS

5.1 STATUTAIRE REGELING OMTRENT DE BESTEMMING VAN DE WINST

Indien de vastgestelde winst- en verliesrekening een positief resultaat laat zien wordt dit aan de leden-aandeelhouders uitgekeerd naar evenredigheid van hun aandelen in het waarborgkapitaal, tenzij de algemene ledenvergadering op voorstel van het bestuur besluit (een deel van) het positief resultaat toe te voegen aan de algemene reserves. Een negatief resultaat zal voor zover mogelijk ten laste worden gebracht van de algemene reserves.

6 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de leden en de Raad van Commissarissen van
Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2019

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. te De Meern gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de winst-en-verliesrekening over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. (hierna ook: "de maatschappij") zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

BENADRUKKING VAN GEVOLGEN VAN DE CORONACRISIS (COVID-19) UITBRAAK

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel 'gebeurtenissen na balansdatum' op pagina 27 van de toelichting van de jaarrekening, waarin de directie van de Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. toelicht wat haar inschatting is ten aanzien van de gevolgen van de coronacrisis op Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

MATERIALITEIT

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 265.000. De solvabiliteit van de maatschappij is een relevant criterium. Derhalve is gekozen voor een materialiteit ter grootte van 2% van het eigen vermogen. Dit percentage is mede gekozen met inachtneming van de solvabiliteit van de maatschappij in relatie tot de daarvoor geldende norm. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de Raad van Commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 7.900 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

DE KERNPUNTEN VAN ONZE CONTROLE

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de Raad van Commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

WAARDERING BELEGGINGEN

Uitendo 2019 is voor € 15,0 miljoen aan beleggingen op de balans opgenomen, waarvan € 10,5 miljoen aan deposito's geplaatst bij Nederlandse banken, waarvan het tegenpartijrisico door de directie is geëvalueerd.

De aansluiting van het verantwoorde bedrag aan deposito's met opgaven van betreffende banken zijn wij nagegaan, alsmede de volledige verantwoording van de hiermee verband houdende beleggingsopbrengsten.

Voor € 4,1 miljoen bestaat deze post uit beleggingen in beursgenoteerde aandelen en obligaties waarvan het beheer op basis van een mandaat is ondergebracht bij een Nederlandse bank. De juiste waardering zijn wij nagegaan met gebruik van externe prijsinformatie. Het bestaan van de beleggingen is vastgesteld door aansluiting met de depotopgave van de bank die de effecten in bewaring heeft. Tevens hebben wij de volledige verantwoording van de met deze beleggingsportefeuille verband houdende beleggingsopbrengsten vastgesteld.

Tenslotte hebben wij de toegepaste waarderingsgrondslag beoordeeld, op basis van de geldende verslaggevingsregels.

WAARDERING TECHNISCHE VOORZIENING VOOR SCHADEN

De technische voorziening voor schaden dienen ter dekking van de verzekeringstechnische verplichtingen en maken circa 76% uit van het geheel aan verplichtingen van de maatschappij.

Ten aanzien van de hierin begrepen verplichtingen inzake aansprakelijkheidsrisico's zijn bij het vaststellen van de hoogte van deze voorziening schattingen nodig met betrekking tot onzekere toekomstige uitkomsten, in het bijzonder ten aanzien van de bedragen waarvoor de verplichtingen definitief kunnen worden afgehandeld. Gegeven deze onzekerheden heeft de directie keuzes gemaakt met betrekking tot de te hanteren methoden en aannames ter bepaling van de hoogte van met name de technische voorziening voor schaden (waaronder de voorziening voor schadeafhandelingskosten) met inachtneming van de kenmerken van de verplichtingen.

Om de toereikendheid van deze voorziening en de bij de vaststelling daarvan gemaakte schattingen na te gaan hebben wij onder meer de volgende werkzaamheden verricht:

- evalueren van de onafhankelijkheid en deskundigheid van de actuariële functie en kwaliteit van de uitgevoerde werkzaamheden onder meer door het uitvoeren van reviewprocedures;
- evalueren van de aanvaardbaarheid van de toegepaste methodieken ter bepaling van de verschillende componenten van de technische voorziening, gegeven de karakteristieken van de verzekerde risico's;
- evalueren van de gehanteerde aannames inclusief de onderbouwing daarvan alsmede de juiste toepassing van de gebruikte aannames.
- evalueren van de uitkomsten van in het verleden gemaakte schattingen door het analyseren van uitloopresultaten;
- evalueren van het stelsel van interne beheersing met betrekking tot schademeldingen, inschatting van de benodigde technische voorziening, betalingen en meldingen aan de herverzekeraars van de maatschappij.

Wij hebben actuariële specialisten ingezet ter ondersteuning van het controleteam.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van de directie;
- het verslag van de Raad van Commissarissen;
- de overige gegevens;
- bijlage 1 – toelichting technisch resultaat naar branche.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het verslag van de directie en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE DOOR WET- OF REGELGEVING GESTELDE VEREISTEN

BENOEMING

Op 15 april 2014 zijn wij door de ledenvergadering op voordracht van de Raad van Commissarissen benoemd als accountant van Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. vanaf de controle over het boekjaar 2014.

GEEN VERBODEN DIENSTEN

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang geleverd.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE DIRECTIE EN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN VOOR DE JAARREKENING

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de maatschappij in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de maatschappij te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de maatschappij haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de maatschappij.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de maatschappij;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en

omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de maatschappij haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een maatschappij haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. In dit kader geven wij ook een verklaring aan de audit- en risicocommissie op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de Raad van Commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de Raad van Commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Breda, 14 mei 2020

MAZARS ACCOUNTANTS N.V.

w.g. drs. A.N. Terstegen RA

7 PERSONALIA

7.1 RAAD VAN COMMISSARISSEN

Dhr. B.J. Klein Entink, voorzitter

Dhr. D.J. Boverhof, vice-voorzitter

Mevr. A.J.T.W. Erkens

Dhr. G.J.H. Geerling

Dhr. J.M. Haasnoot

Dhr. J.E. Jonker

7.2 DIRECTIE (RAAD VAN BESTUUR)

Dhr. A. Noorlander, directeur

Dhr. G. Gardenbroek, directeur

Leden managementteam

Dhr. A. Noorlander
Dhr. G. Gardenbroek
Dhr. M.J.H.M. Sprong

Audit- en Risicocommissie

G.J.H. Geerling, voorzitter
A.J.T.W. Erkens

Accountant

Mazars Accountants N.V.

BIJLAGE 1 - TOELICHTING TECHNISCH RESULTAAT NAAR BRANCHE

in Euro's

Toelichting technisch resultaat naar branche

	Wettelijke aansprakelijkheid motorrijtuigen	Motorrijtuigen overig	Algemene aansprakelijkheid
Bruto premies			
Poliskosten			
Provisie onderlinge			
Nettopremies	7.702.059	4.599.579	1.634.418
Uitgaande re-assurantiepremie	-5.776.543	-3.449.684	-1.225.814
Herverzekeringspremie Excess of loss			
Wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's bruto	43.615	21.998	7.759
Aandeel re-assurateur	-32.711	-16.499	-5.819
Verdiende premies eigen rekening	1.936.420	1.155.394	410.544
Opbrengsten uit beleggingen			
Schade-uitkeringen	5.411.591	3.384.334	798.593
Aandeel re-assurateur	-4.210.362	-2.538.250	-598.945
Wijziging voorziening voor te betalen schaden	-885.643	-9.234	379.055
Aandeel re-assurateur	645.865	6.925	-284.292
Schade eigen rekening	961.451	843.775	294.411

Brand	Rechtsbijstand	Overig	Totaal
			24.210.472
			-52.718
			-4.355.599
			<hr/>
3.083.431	1.472.025	1.310.643	19.802.155
-2.490.203	-1.337.606	-982.983	-15.262.833
			-327.948
-	5.135	5.049	83.556
-	-4.236	-3.786	-63.051
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
593.228	135.318	328.923	4.231.879
			368.220
1.323.372	-3.233	744.759	11.659.416
-1.159.485	3.233	-575.011	-9.078.820
-665.810	139	80.527	-1.100.966
635.630	-139	-52.536	951.453
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
133.708	-	197.739	2.431.083